

TMMOB, ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MESLEKİ HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE ŞANTIYE ŞEFLİĞİ ÜZERİNE YAZI GÖNDERDİ*

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'ne ANKARA

İlgi: 25.01.2012 tarih ve B.09.0.MHG.0.11.00.00.335.05.02 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı'nın başvurusu üzerine, 4857 sayılı Yasa ile 4708 sayılı Yasa ve Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmeliğin uygulanması kapsamında çıkan sorunlar üzerine, Şantiye Şefliği'nin 5510 sayılı Yasa'nın (a) bendine göre sigortalı olmalarına karşın, kendi nam ve hesabına çalışanların yani aynı Yasa'nın (b) bendi gereği Bağ-Kur sigortalılarının bu hizmeti fatura karşılığı ifa edip etmeyecekleri konusunda görüş istendiği, buna ilaveten Bakanlığınızın, serbest çalışarak Oda'ya kayıt ve tescilini yaptırmış kendi hesabına veya tüzelkişi hesabına ücretli olarak çalışan birinin şantiye şefliği hizmetini kendi adına veya büro adına fatura ederek hizmet sunup sunamayacağı, TMMOB bünyesinde meslek odasına kayıtlı olmakla birlikte mimarlık ve mühendislik hizmet alanında işteğal etmeyen herhangi bir ticari işletme adı altında çalışarak fatura karşılığı şantiye şefliği görevinin ifa edilip edilmeyeceği sorulmaktadır.

Bildiğiniz üzere, Bakanlığınız şantiye şefliği konusunda 07.05.2008 tarih ve 1315 sayılı, 12.06.2008 tarih ve 1794 sayılı iki adet genelge yayımlamış ve bu genelgeler sonucu ortaya çıkan sorunlar üzerine Birliğimizden görüş sorulmuştur. Birliğimizin Bakanlığınıza 8 Temmuz 2008 tarih ve 1301 sayı ile göndermiş olduğu yazıda görüşlerimiz, "...Yukarıda sıralanan şantiye şefliği görev ve sorumluluklarından anlaşılacağı üzere şantiye şefliği: yapım işi yürütülen şantiyede SÜREKLİ OLARAK, TAM GÜN çalışan mühendis ve mimarlar tarafından yürütülebilecek bir iştir. Şantiye şefliği yapan bir mühendis veya mimarın başka bir işle uğraşması, 506 sayılı yasaya tabi olması nedeniyle de mümkün olmamaktadır.

Ayrıca, şantiye şefliği üstlenecek olan mühendis ve mimarların bağlı olduğu meslek odalarından bazılarının SMM Yönetmelikleri gereğince serbest mühendislik yapanların bürolarında TAM GÜN esasına göre çalışmalarını öngörülmüştür.

Şantiye şefliği hizmetinin sürekli çalışma gerektirmesi ve serbest çalışan proje müellifi mühendislerin tam gün esasına göre çalışmaları nedeniyle, 07.05.2008 tarihli Genelge'nin 1. maddesinin (c) bendinde yer alan " Serbest olarak çalışmakta olan proje müellifi mühendis ve mimarlar şantiye şefi olarak görev üstlenebilirler." ifadesinin uygulanması olanağı yoktur. Esasen serbest çalışan mühendis ve mimarlarla ilgili kural ve düzenlemeler ilgili odalarınca oluşturulduğundan bu yöndeki uygulamaların Odaların genel düzenleyici işlemlerine bırakılması gerekmektedir." biçiminde sunulmuştur. Anılan Genelgelerdeki sorunlar, Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmeliğe de taşınmıştır. Bu Yönetmelikle yapı müteahhitliğinin standartları belirlenecekken, yapı müteahhitliğinin tanımı, teknik kadrosu, niteliği ve kurumsal yapısı mevzuat yönünden belirsiz bırakılmıştır. Oysa, şantiye şefliği "müteahhitlik organizasyonunun" bir parçasıdır ve "Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik" de bu anlayışla ele alınmalıydı.

Oysa, Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmeliğin 10. maddesinde düzenlenen Şantiye Şefliğinin görev, yetki ve sorumlulukları karşısında şantiye şefliği, bir il sınırı ve yönetmelikteki m2 inşaat alanı içinde kalmak koşuluyla, beş ayrı yapım işinin yapı müteahhidi adına, yapım işinin ruhsata ve ruhsat eki etüt ve projelere uygun olarak gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan inşaat ve organizasyonu sağlamak, mevzuatın öngördüğü her türlü tedbiri almak, uygulamak ve uygulamak, görevli aldığı yapım işine dair yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgelerini imzalamak olarak belirlenmiştir. Yönetmeliğin bu şekilde düzenlenmiş olması karşısında, kendi nam ve hesabına serbest olarak meslek ifa eden meslek mensupları şantiye şefliği hizmetini serbest meslek makbuzu keserek sunabilmektedir. Kendi nam ve hesabına çalışmayan yani Büro Tescil Belgesi sahibi olmayan meslek mensupları ise İş Kanunu'nun öngördüğü hizmet akdi çerçevesinde yani ücretli olarak şantiye şefliği hizmeti sunabilmektedirler.

Sonuç olarak, ilgi yazınızda sorulan hususlara ilişkin olarak özetle;

-6235 sayılı Kanun çerçevesinde Odaya kayıtlı, kendi nam ve hesabına bir gerçek kişi ya da tüzel kişi ortağı olarak Büro Tescil Belgesi almış olan serbest mimar ya da mühendisler tarafından ilgili oda yönetmeliğinde bir kısıt bulunmaması durumunda fatura (serbest meslek makbuzu) kesilerek şantiye şefliği hizmeti sunulabilmesi önünde bir engel bulunmamaktadır.

-Kendi nam ve hesabına çalışmayan ve Büro Tescil Belgesi sahibi olmayan meslek mensupları, şantiye şefliği üstleneceği yapının yapı müteahhiti yada yapı sahibi ile İş Kanununun öngördüğü hizmet akdi çerçevesinde şantiye şefliği hizmeti sunabilmektedirler.

-Ücretli çalışan mimar ya da mühendisin, sadece ücretli çalıştığı şirketin sorumluluğu altında yürütülen yapıların şantiye şefliğini üstlenebilmesi mümkündür. Ancak herhangi bir işverene bağlı olarak (Mimarlık ve mühendislik hizmet alanında işteğal de etse) hizmet sözleşmesi ile çalışan mühendis ya da mimarlar, başka bir ticari işletmenin sorumluluğu altında yürütülen yapıların şantiye şefliği görevini üstlenemezler.

-Mimarlık ve mühendislik hizmet alanında işteğal etmeyen bir ticari işletme adı altında çalışarak fatura karşılığı şantiye şefliği görevi ifa edilmesinin ise mümkün olmadığı hususunu bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla.

N.Hakan GENÇ
Genel Sekreter